

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialueiden tilanne 2-2025

12.6.2025
VM, STM ja SM

	Sairastavuusindeksi, ikävakiomaton	PTH kiireetön käynti 14 vrk:n kuluessa hta	ESH yli 6 kk odottaneiden osuus k.	Lastensuojelun valmistuneet pta 3 kk	Kotona asuvat 75 v vastaanavan ikäisistä (%)	Soten nettokäyttökustannukse..	Laskennallinen rahoitus €/as	Kertynyt yli-/alijäämä, € / as	Käyttökustannusten liukuva keskiarvo, mu..	Pelastustoimen kiireelliset tehtävät (A..
	2023	huhtikuu/2025 päivittyy kuukausittain	maaliskuu/2025 päivittyy kuukausittain	syyskuu/2024 päivittyy 2 krt vuodessa	2024	2023	2023	2024	2024	2023
Etelä-Karjala	▲116	▼94	▲7.2	▲97	▼94	4,544	4,367	▼-581	▲1.5	123
Etelä-Pohjanmaa	▼112	▼78	▲4.6	▲87	▲92	4,771	4,604	▼-560	▼-0.5	169
Etelä-Savo	▲121	▲94	▲2.0	▼85	▲93	5,516	4,973	▼-592	▲1.8	111
Helsinki	▼84	▼90	▲2.7	▼95	▼93	3,748	3,689	▲85	▲3.1	97
HUS			▲16.1		▼94					
Itä-Uusimaa	▼90	▼85		▼99	▲94	4,005	4,020	▼-835	▼-1.1	151
Kainuu	▼121	▼96	▼15.5	▼85	▲93	5,352	5,189	▼-434	▲0.8	177
Kanta-Häme	▲107	▼90	0	▲83	▼93	4,475	4,298	▼-644	▲0.3	114
Keski-Pohjanmaa	▲104	▼79	▼2.4	▲77	▲93	4,634	4,726	▼-551	▲-0.9	107
Keski-Suomi	▲104	▼78	▼13.5	▲69	93	4,546	4,168	▼-931	▲1.3	102
Keski-Uusimaa	▲91	▲91		▼75	▲94	3,966	3,660	▼-643	▼-0.7	241
Kymenlaakso	▲121	▲88	▲3.2	▼98	▲93	5,150	4,720	▼-594	▲2.5	127
Lappi	▼115	▼87	▲4.5	▼88	▲92	5,338	5,292	▼-1,0-7	▼0.8	148
Länsi-Uusimaa	▼79	▼82		▼77	▼94	3,512	3,504	▼-251	▲3.4	104
Pirkanmaa	▲99	▼85	▼5.4	▼72	▲93	4,183	4,083	▼-354	▲0.5	103
Pohjanmaa	▲87	▼98	▲7.4	▼51	▲92	4,418	4,237	▼-366	▲-0.1	124
Pohjois-Karjala	▼119	▼76	▲23.1	▼84	▲92	4,695	5,037	▼-432	▲2.0	112
Pohjois-Pohjanmaa	▲107	▼91	▼21.0	81	▲93	4,216	4,234	▼-320	▼0.2	121
Pohjois-Savo	▼123	▼84	▼21.3	▲82	▲94	4,835	4,744	▼-516	▲0.7	109
Päijät-Häme	▲110	▲94	▼12.9	▼55	▲94	4,339	4,448	▼-433	▲1.2	132
Satakunta	▲104	▼91	▼5.6	▼82	▲93	4,665	4,417	▼-457	▲4.8	135
Vantaa-Kerava	▼82	▼83		▲84	▼94	3,787	3,592	▼-555	▼0.0	0
Varsinais-Suomi	▲102	▼76	▼17.0	▼76	93	4,262	4,281	▼-537	▲1.4	106
Koko maa	▼100			▼80	▲93	4,283		▼-434		
Manner-Suomi		▼85	▼13.0		▲93	4,294	4,199	▼-436	▲1.3	114

▲ Kasvua edelliseen, ▼ Laskua edelliseen ■ Suurin ■ Muut suurimmat ■ Pienin ■ Muut pienimmät

Sosiaali- ja terveystalveluiden tilanne

- **Perusterveydenhuolto toimii julkista kuvaansa paremmin**
 - Perusterveydenhuollon hoitotakuu toteutuu kaikilla hyvinvointialueilla (hoitotakuu pidentyi 3 kuukauteen vuoden 2025 alusta)
 - Lääkariin pääsy hieman hidastunut alkuvuonna 2025.
 - Hoitajat vastaavat suurimmasta osasta hoitoonpääsyn käynneistä (noin 75%)
 - Väestöllä vaikeuksia saada yhteyttä perusterveydenhuoltoon saman päivän aikana
 - Lääkärikäynneistä jo yli 40 prosenttia etäasiointeja; hyvinvointialueittainen vaihtelu suurta
- **Erikoissairaanhoidon kiireettömän hoidon hoitojonojen kasvu pysähtynyt ja pienessä laskussa**
 - Jonot laskusuunnassa – hyvinvointialueilla suuria alueellisia ja erikoisaloiden eroja
 - Psykiatrisen kiireettömän hoidon hoitojonot ovat suhteellisesti pisimmät.
 - Määrällisesti eniten jonotetaan kaihileikkaukseen sekä polven tai lonkan tekonivelleikkaukseen.
- **Sosiaalihuollon palveluissa alueellista ja palvelujen välistä vaihtelua** (lapset ja nuoret, aikuissosiaalityö, vanhuspalvelut, vammaispaalvelut).

Pelastustoimen palvelutaso on pysynyt hyvällä tasolla, hälytystehtävien määrä laskussa, pelastajien loukkaantumisia raportoitu vähemmän

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 1-4*	Δ
Kaikki hälytystehtävät A-D (tuhatta)	96,4	97,3	95,4	97,1 (+2 %)	92,4 (-5 %)	24,2 (-9 %)	↓
• Tehtävät/10 000 asukasta	186	188	184	186	165	43,2	
Kiireelliset hälytystehtävät A-B (tuhatta)	63,3	68,5	67,1	63,5 (-5 %)	58 (-9 %)	17,0 (-8 %)	↓
• Tehtävät/10 000 asukasta	115	124	122	115	104	29,6	
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika¹⁾	7:41	7:41	7:36	7:26	7:30	7:18	
• Tavoiteajan täyttyminen (%)	84 %	81 %	81 %	82 %	82 %	81 %	
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika¹⁾	12:13	12:20	12:11	11:01	11:22	11:04	
• Tavoiteajan täyttyminen (%)	85	85 %	85 %	89 %	89 %	88 %	
Tulipalojen²⁾ määrä yhteensä	12 000	12 200	11 900	11 900 (-0,2 %)	11 800 (-1 %)	3278 (14 %)	↑
• Tulipalot/10 000 asukasta	21,9	22,2	21,6	21,6	21,2	5,8	
Muut onnettomuudet³⁾ yhteensä	18 974	20 238	19 425	16 780 (-14 %)	15 762 (-6 %)	4303 (-10 %)	↓
• Muut onnettomuudet/10 000 asukasta	34,5	36,8	35,2	30,3	28,3	7,7	
Onnettomuuksissa kuolleet yhteensä	414	417	381	376 (-1 %)	376 (0 %)	116 (+15 %)	↑
• Palokuolemat ensitiedon mukaan	44	48	47	47 (0 %)	58 (+23 %)	21 (-13 %)	↓
Pelastustoiminnassa loukkaantuneet pelastajat	63	73	68	67 (-2 %)	87 (+30 %)	19 (-14 %)	↓

*Vrt. edellinen vuosi

¹⁾Riskiluokat 1-4 yhteensä, mediaani, minuuttia ja sekuntia

²⁾Rakennuspallo, rakennuspalovaara, maastopalo, liikennevälinepalo, muu tulipalo

³⁾Liikenneonnettomuus, öljyvahinko, vaarallisten aineiden onnettomuus, räjähdys/räjähdysvaara, sortuma/sortumavaara

Havaintoja pelastustoimesta

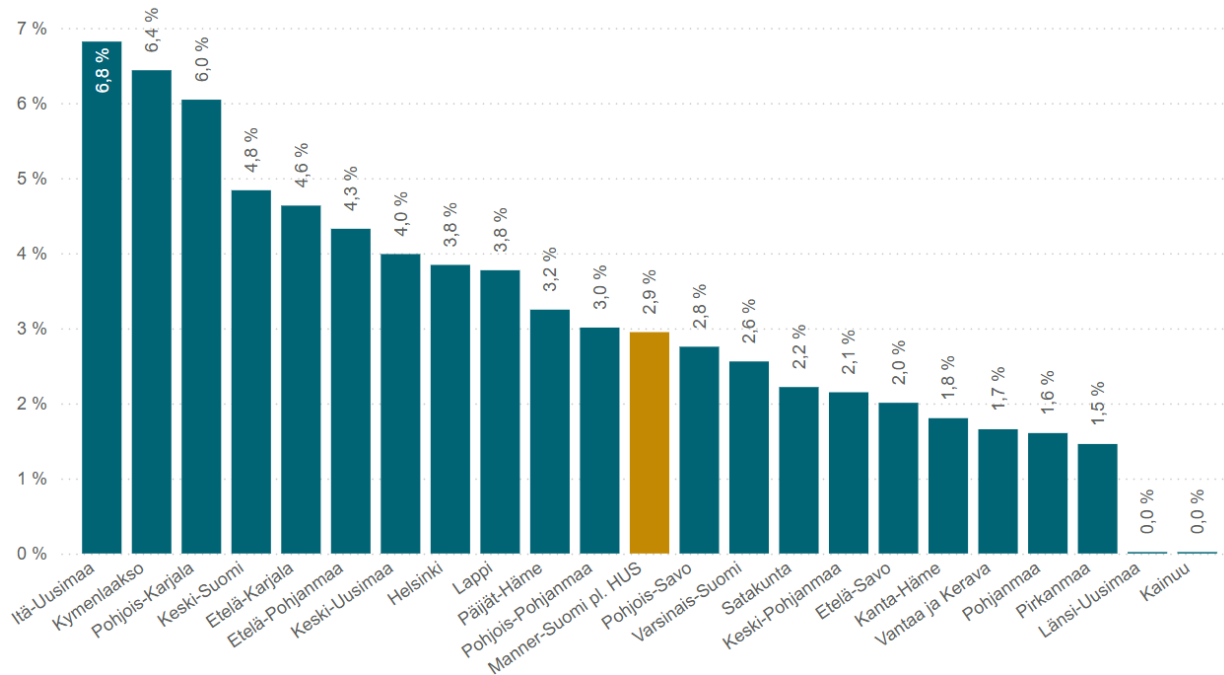
- **Pelastustoimen palvelut ovat hyvällä tasolla.**
- **Harva-alueiden** pelastustoimen palveluiden järjestämistä haastavat pitkät etäisyydet, väestön ikääntyminen ja nuorten poismuutto syrjäseuduilta.
- Onnettomuuksien määrä on vähentynyt. Tavoite ei välttämättä toteudu alueilla, joissa **tehtävämäärät kasvavat samaa tahtia matkailun** voimakkaan kasvun kanssa.
- **Väestönsuojeluun varautumisessa** korjausvelkaa kaikilla alueilla.
- **Turvallisuusympäristön muutosten** edellyttämien suorituskykyjen rakentaminen haasteellista.
- Pelastustoiminnassa raportoituja pelastajien loukkaantumisia viime vuotta vähemmän
- Pelastustoimelle olisi päätöksin kohdentumassa vuonna 2025 yhteensä **12 milj. euron säästöt** (v. 2024: **16 milj. e**).
- Pelastustoimen **alueellistettua lähtötilannetta** ei ole huomioitu eikä vaikutuksia palveluihin arvioitu.
- Säästöt kohdentuvat henkilöstöön, kalustoon ja varustukseen eli **keskeisiin suorituskyvykkyyksiin**.
 - Huoli uusien pelastajien **rekrytointien** toteutumisesta.
 - Toimintavarmuus heikkenee.
 - Vanhentunut kalusto on **työturvallisuusriski**.
- **Palvelut ovat edelleen hyvällä tasolla**, mutta säästöjen kohdentumisesta riippuen on varauduttava palveluiden hetkelliseen notkahdukseen.
- Säästöjen **vaikutuksia pelastustoimen lakisääteiseen palvelutasoon** on seurattava ja arvioitava.

Hyvinvointialuetaloudessa positiivisia merkkejä, mutta alueellinen eriytyminen ja epävarmuus säilyvät

- Vuoden 2024 tilinpäätös:
 - **Vuoden 2024 alijäämä** asettuisi noin **1,12 mrd. euroon** (tilinpäätösarvio: 1,2 mrd. euroa, tilinpäätösennuste 1,4 mrd. euroa).
 - Nettokustannusten kasvu tasoittui 2,9 % (vuonna 2023, 12 %), alueelliset erot kuitenkin suuria (ks. seuraava kalvo).
 - Lähes kaikkien hyvinvointialueiden (pl. Helsinki ja Länsi-Uusimaa) täyttyä vähintään yksi arviointimenettelyn kriteeri.
- Vuoden 2025 talousarvio:
 - **Vuoden 2025 ylijäämä** olisi noin **240 milj. euroa**.
 - Nettokustannusten kasvu jatkaisi noin 3 %:ssa.
 - Viidellä alueella talousarvion **alijäämä edelleen huomattava** (yli 100 euroa per asukas).
- Vuoden 2025 ensimmäisen vuosineljänneksen toteuma:
 - Toimintakulut kasvaneet vuoden takaisesta 3 % (talousarvioiden tavoite koko vuodelle 2,4 %).
 - Ennakoi koko maan tasolla talousarvion mukaista kehitystä, mutta alueelliset vaihtelut suuria.

Nettokustannusten muutos 2023-2024

- Vuoden 2024 tilinpäätöstietojen mukaan koko maan nettokustannukset kasvoivat nimellisesti 2,9 % edellisvuodesta.
- Alueelliset erot ovat merkittävät
- Kaksi aluetta pystyi pitämään kustannuksensa edellisvuoden tasolla.
- Osalla alueista puolestaan huomattavan korkea kasvua (yli 5 %) jopa suhteessa palvelutarpeen kasvuun ja yleiseen kustannuskehitykseen.

Tunnistettut riskit

Uudistuminen ei toteudu riittävän nopeasti

- Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen palvelureformi ei etene aikataulussa
- Alueiden kustannuskehitystä hillitsevät toimenpiteet eivät toteudu riittävässä laajuudessa.
- Osalta alueilta "tippuu hanskat kädestä", jos toiminnan ja talouden tasapainon tavoittaminen vaikuttaa toivottomalta.
- Poliittinen päätöksentekokyky ja jatkuvuus voi hidastua aluevaltuustokauden vaihtuessa

Alueiden kehitys eriytyy

- Alueiden eriytyminen palveluiden järjestämisen edellytyksissä lisääntyy.
- Suuri osa alueista ei pysty kattamaan alijäämiään säädettyssä ajassa.
- Uusien lisärahoitusprosessien todennäköisyys kasvaa.
- Paine käynnistää ennakkollisia talouden ohjauksen menettelyitä tai arviointimenettelyitä on kasvanut.
- Alueiden lainanhoitokyvyn ollessa heikko lainanottovaltuuden muutosprosessit muodostuvat yleisiksi ja toistuviksi.

Väestön yhdenvertaisuus voi vaarantua

- Sosiaali- ja terveyspalveluja ei järjestetä tai ne eivät toteudu riittävän yhdenvertaisesti.
- Hyvinvointialueiden alijäämien kattaminen säädettyssä määräajassa voi edellyttää sopeutustoimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa lakisäästeisten palvelujen järjestämisen
- Hyvinvointialueiden säästöt vaarantavat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluiden riittävyyden, tason ja laadun.

Valtion vahvempien ohjaustoimien tarve lisääntyy

- Valtion ohjauksella ei saada tuettua riittävästi hyvinvointialueiden palveluiden uudistamista.
- Yksi tai useampi alue joudutaan kutsumaan ennakkolliseen talouden ohjauksen menettelyyn tai arviointimenettelyyn.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden toiminnan ohjausta joudutaan vahvistamaan.
- Valtion ohjauksen erillismenettelyjen lisääntyvä käyttö aikaansaa valtioneuvostossa lisäresurssitarvetta